

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004



2009

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2007/2274(INI)

27.3.2008

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle

vuosittaisesta ihmisoikeusraportista 2007 sekä Euroopan unionin
ihmisoikeuspolitiikasta
(2007/2274(INI))

Valmistelija: Giusto Catania

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasiainvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. ottaa huomioon, että EU:n vuosittaisessa ihmisoikeusraportissa 2007 keskitytään pääasiassa toimiin unionin ulkopuolella ja siitä puuttuu samanlainen kattava kuvaus ihmisoikeuksiin liittyvistä toimista ja ongelmista unionissa,
- B. katsoo, että Euroopan unionin perusoikeusviraston perustaminen Wieniin 1. maaliskuuta 2007 oli ensimmäinen askel toteutettaessa parlamentin kehotusta perustaa sääntöjen ja elinten yhdenmukainen kehys, jolla varmistetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjaan sitoutuminen ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevalla eurooppalaisella yleissopimuksella luodun järjestelmän noudattaminen sekä laaditaan vähemmistöjen oikeuksia koskeva kattava EU:n politiikka; pitää tärkeänä painottaa, että perusoikeusviraston toimeksianto kattaa myös ne maat, jotka ovat solmineet vakautus- ja assosiaatiosopimuksen EU:n kanssa,
- C. katsoo, että perusoikeuskirjan sisällyttämistä uuteen perussopimukseen sekä sen sitovaa luonnetta on pidettävä myönteisenä, vaikka peruskirja ei olekaan sitova joissakin jäsenvaltioissa,
- D. katsoo, että parlamentin tulisi jatkaa yhteistyötään Euroopan neuvoston kanssa ihmisoikeuksien suojelun alalla,
 1. pyytää neuvostoa arvioimaan tulevissa ihmisoikeusraporteissaan maailman ihmisoikeustilanteen tarkastelun yhteydessä myös kunkin jäsenvaltion senhetkistä ihmisoikeustilannetta perusoikeusviraston vuosikertomuksen pohjalta; katsoo, että tämä yhteisarviointi osoittaisi unionin olevan sitoutunut ihmisoikeuksien suojelemiseen yhtä lailla sekä rajojensa sisä- että ulkopuolella, jolloin vältettäisiin kahden eri standardin soveltaminen;
 2. kehottaa neuvostoa muuttamaan perusoikeuksia ja kansalaisuutta käsittelevän tilapäisen työryhmänsä pysyväksi työryhmäksi, joka toimisi ihmisoikeustyöryhmän (COHOM) rinnalla, ja kehottaa komissiota antamaan ihmisoikeus- ja perusvapauskysymykset yhden komission jäsenen vastuulle;
 3. on huolissaan siitä, että kansainvälinen yhteistyö terrorismin torjunnassa on usein johtanut ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelun heikentymiseen, ja katsoo, että EU:n tulisi pyrkiä kansainvälisellä tasolla edistämään tarmokkaammin strategiaa, joka perustuu kansainvälisten ihmisoikeusnormien ja -velvoitteiden täysimittaiseen kunnioittamiseen;
 4. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön Euroopan maiden alueen epäillyistä käytöstä CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen 14. helmikuuta 2007 antamassaan päätöslausemassa¹ esittämänsä suositukset, joilla

¹ EUVL C 287 E, 29.11.2007, s. 309.

pyritään selvittämään jäsenvaltioiden osuus laittomassa poikkeuksellisessa luovutuskäytännössä ja varmistamaan, että unioni ja jäsenvaltiot eivät enää jatkossa osallistu vastaaviin ihmisoikeusloukkauksiin;

5. palauttaa mieliin päätöslauselmansa, joissa tuodaan esiin Guantánamo Bayn pidätyskeskuksessa tapahtuneet ihmisoikeusloukkaukset, ja kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita jatkamaan toimiaan pidätyskeskuksen sulkemiseksi sillä perusteella, että sen koko olemassaolo toimii jatkuvasti kielteisenä merkinä siitä, miten terrorismia pitäisi torjua; kehottaa siksi neuvostoa ja komissiota edistämään kansainvälistä aloitetta, jossa Yhdysvaltojen hallitus suostuisi kansainvälisen oikeuden mukaisesti siihen, että pidätetyt joko saavat oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin tai heidät vapautetaan, heille tarjotaan pakolaisasema ja heille löydetään turvapaikkoja Yhdysvalloissa tai muualla, jotta vältetään heidän palauttamisensa maihin, joissa heillä olisi todellinen vaara joutua kidutetuiksi tai vainotuiksi;
6. kannustaa EU:ta omaksumaan kokonaisvaltaisemman ja integroidumman lähestymistavan kidutukseen eikä tarkastelemaan sitä erillisenä ongelmana; pyytää EU:ta ottamaan huomioon laajan kirjon mahdollisia toimenpiteitä kidutuksen torjumiseksi, kuten ennaltaehkäisyä, uhrien avustamista sekä rankaisemattomuuden torjumista; kehottaa myös jäsenvaltioita myöntämään riittävästi resursseja kidutuksen uhrien tukemiseen ja kuntoutukseen;
7. kannustaa EU:ta vahvistamaan edelleen yhtenäistä turvallisuuden, vapauden ja oikeuden aluetta, jolla yhdessä yhteisen maahanmuuttopolitiikan kanssa on mahdollista saada aikaan EU:n alueelle saapuvien kolmansien maiden kansalaisten oikeuksien paras mahdollinen suoja, ja panee merkille, että turvallisuuden, vapauden ja oikeuden aluetta koskevat säännökset eivät joissakin jäsenvaltioissa ole sitovia;
8. panee merkille laillista maahanmuuttoa, rajavalvontaa ja laitonta työvoimaa koskevat uudet säädöspaketit; pitää kiinni siitä, että EU:n on otettava käyttöön yhteinen maahanmuuttopolitiikka, jossa keskitytään maahanmuuttajien oikeuksiin, laillisiin maahanmuuttomahdollisuuksiin ja ihmiskaupparenkaiden toiminnan torjuntaan;
9. pahoittelee, ettei EU:n sisäiseen muuttoliikkeeseen liittyvästä ihmisoikeustilanteesta ole tehty analyysseja;
10. pyytää jäsenvaltioita takaamaan turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien täysimittaisen kunnioittamisen riippumatta näiden aseman laillisuudesta tai laittomuudesta EU:n alueella, sillä tämä on uskottavan EU:n ihmisoikeuspolitiikan edellytys sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella;
11. muistuttaa, että yhteisen turvapaikkapolitiikan luomisen tarkoituksena on oltava yksilön suojeleminen eikä turvapaikkahakemusten vähentäminen tai ulkoistaminen kolmansiin maihin, joiden ihmisoikeustilanne on huono;
12. pyytää jäsenvaltioita parantamaan turvapaikkapolitiikkojaan niin, että ne kattavat naiset, joita uhkaa sukuelinten silpominen, ja poistamaan kaiken tähän liittyvän väkivallan;

13. torjuu eräiden jäsenvaltioiden esittämät kaikenlaisiin perinteisiin, kulttuurisiin tai uskonnollisiin arvoihin perustuvat väitteet, joilla ne yrittävät välttää velvoitteensa poistaa naisiin kohdistuva ja erityisesti naisten sukuelinten silpomiseen liittyvä väkivalta;
14. katsoo, että naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen takaamalla heille mahdollisuus saada esteettä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä tietoja, palveluita ja tarvikkeita parantaisi heidän mahdollisuuksiaan vaatia turvallista seksiä ja suojata itseään sukupuolitaudeilta, myös HIV-tartunnalta/aidsilta;
15. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään tiedotuskampanjoita sukupuolten tasa-arvosta sekä sukupuoleen perustuvan väkivallan ja naisten syrjinnän torjumisesta;
16. kehottaa neuvostoa ja komissiota sisällyttämään politiikkoihinsa toimenpiteitä, joilla taataan lasten oikeuksien suojelu, sekä sitoutumaan lapsikaupan sekä kaikkien lasten hyväksikäytön muotojen, myös lapsityön, torjuntaan;
17. kiinnittää huomiota seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaan syrjintään ja väkivaltaiseen vainoon, jota eräissä maissa tapahtuu tällä perusteella; kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita kitkemään kaikenlainen EU:ssa tapahtuva seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuva syrjintä ja ryhtymään oikeustoimiin sitä vastaan;
18. ilmaisee syvän huolensa Mehdi Kazemin ja Pegah Emambakhshin kaltaisten, seksuaalisen suuntautumisensa perusteella pakolaisasemaa hakevien kolmansien maiden kansalaisten tilanteesta – Kazemia ja Emambakhshia uhkaa palauttaminen Yhdistyneestä kuningaskunnasta Iraniin, jossa he ovat vaarassa joutua teloitetuiksi; muistuttaa, että henkilöiden karkottaminen kolmanteen maahan, jossa he ovat vaarassa joutua vainotuiksi, kidutetuiksi tai surmatuiksi, on ristiriidassa eurooppalaisten ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa; pyytää EU:n toimielimiä ja asianomaisia jäsenvaltioita löytämään ratkaisun, jolla varmistetaan, että näitä kahta henkilöä ei palauteta Iraniin, sekä seuraamaan ja arvioimaan EU:n turvapaikkalainsäädännön soveltamista jäsenvaltioissa; pyytää komissiota käsittelemään näitä kysymyksiä ja ratkaisemaan ne muutoksilla, joita lähiaikoina tehdään niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18. helmikuuta 2003 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 343/2003¹ sekä kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29. huhtikuuta 2004 annettuun neuvoston direktiiviin 2004/83/EY²;
19. pyytää neuvoston puheenjohtajavaltioita huolehtimaan kansalaisjärjestöjen ihmisoikeusfoorumin järjestelyissä siitä, että kansalaisyhteiskunta ja EU:n toimielimet voivat myös käydä syvällisiä keskusteluja ihmisoikeuksien suojeluun liittyvistä kysymyksistä jäsenvaltioissa;

¹ EUVL L 50, 25.2.2003, s. 1.

² EUVL L 304, 30.9.2004, s. 12.

20. suhtautuu myönteisesti siihen, että Lissabonin sopimuksella tavanomainen lainsäätämisyjärjestys (entinen yhteispäätösmenettely) laajennetaan koskemaan nykyistä useampia vapauten ja oikeus- ja sisäasioihin liittyviä aloja, mikä lisää parlamentin vaikutusvaltaa ihmisoikeuksien suojeluun liittyvissä kysymyksissä EU:n sisällä ja sen ulkopuolella;
21. kehottaa neuvostoa ja komissiota edistämään Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) mekanismien kehittämistä, sillä naapuruuspolitiikalla on merkittävä vaikutus ihmisoikeuksien suojeluun ja edistämiseen, oikeusvaltioperiaatteeseen ja demokraattisiin uudistuksiin, ihmisoikeuksiin liittyvien arvojen levittämiseen ja tätä koskevien valmiuksien lisäämiseen;
22. kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan perusoikeuksien puolustamista ja edistämistä EU:n ulkopuolella.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	26.3.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 32 -: 2 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Alvaro, Philip Bradbourn, Giusto Catania, Carlos Coelho, Esther De Lange, Panayiotis Demetriou, Gérard Deprez, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Bárbara Dührkop Dührkop, Armando França, Urszula Gacek, Patrick Gaubert, Lilli Gruber, Jeanine Hennis-Plasschaert, Ewa Klant, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Stavros Lambrinidis, Henrik Lax, Roselyne Lefrançois, Sarah Ludford, Rareş-Lucian Niculescu, Inger Segelström, Vladimir Urutchev, Ioannis Varvitsiotis, Manfred Weber
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Edit Bauer, Ignasi Guardans Cambó, Sophia in 't Veld, Metin Kazak, Jean Lambert, Jörg Leichtfried, Siiri Oviir, Nicolae Vlad Popa
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Tobias Pflüger